

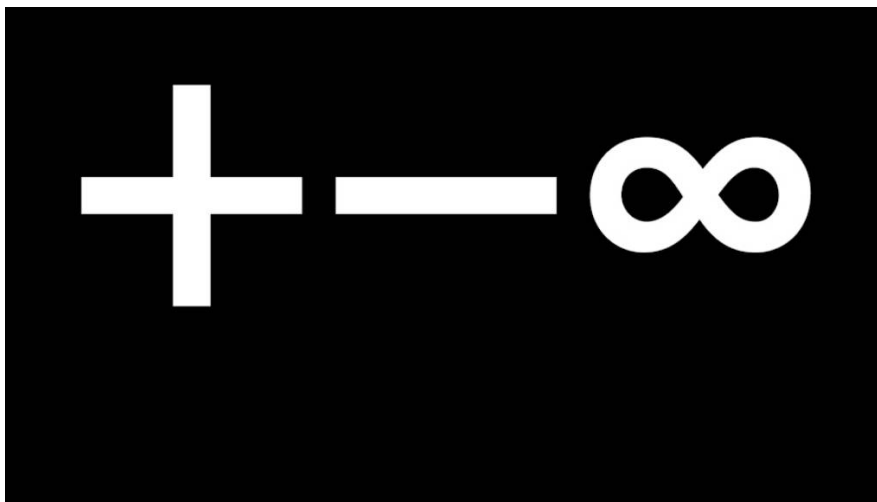
Izgubljeni i nađeni u prijevodu (4. dio) – više manje zauvijek

07/06/2021 — Ilko Čulić

U auditoriju okupljenom oko kulturnih alter pozornica glazbeni anglofili s glavom u Londonu, New Yorku ili Austinu svakako jesu upadljiva većina, ali takvi se drugdje pojavljuju tek kao neznatna manjina koja se brzo izgubi u nepreglednoj masi prosječnih pop konzumenata zainteresiranih samo za domaće hitove.

Like 43 Share 43

0
Shares

VIŠE MANJE ZAUVIJEK (LOGO)

U godinama prije pandemije šarmantno nostalgичni zagrebački **Svemirko** bio je jedan od traženijih hrvatskih pop sastava s neočekivano brojnom sljedbom u svim zemljama Južnih Slavena osim Bugarske. Posljednji album „Skalamerija“ daje solidne garancije da će osvojene pozicije zadržati još neko vrijeme. A najpouzdanije je da mu regionalni uspjesi neće nimalo zakomplicirati odnose s izdavačkim kućama pošto

Marko Vuković i Bojan Bojko pokrenuli su label 2016. kao Svemirkov izlazni kanal u digitalni svijet, ali nije dugo ostalo na tome. Premda do danas nije objavio nijedno izdanje na vinilu ili CD-u, VMZ je postao nezaobilazan digitalni nakladnik i vrlo specifičan suvremeni glazbeni kroničar postjugoslavenskog podneblja. U ovim krajevima teško ćete naći bogatiji regionalni katalog kvalitetne nove muzike pokraj onoga što na Bandcampu, za „plati-koliko-hoćeš“, neumorno nudi VMZ. Njegovi izvođači su **Luul, Fauna, Đutko, Pseća plaža, Peki Pele i pitaj klinge** iz Zagreba, **Crvi, Fantom, Rogi i Niko Nikolić** iz Beograda, **Insan** iz Ljubljane, **Mamut** iz Rijeke, **Sijenke** iz Kotor/Podgorice, **Nadir** iz Maglaja i **Despot Tomić** iz dijaspore.

Svemirko - Žena od vanilije

Šarolika ekipa stilski je razbacana posvuda, od dream popa, synth popa i disco funka do indie rocka i alter metala, ali svi su u konačnici na istoj strani zbog dvije važne karakteristike na kojima uvijek inzistira urednik izdanja Bojan Bojko. Netlabel *više manje zauvijek* objavljuje isključivo autore i izvođače koji pjevaju na domaćem jeziku i potpisuju se domaćim imenom. „Domaćinska“ politika kuće neće se mijenjati jer se između ostalog zasniva na čvrstom uvjerenju da ovdašnji bendovi i kantautori engleskog izričaja ne mogu dobaciti do šire publike.

Ispravna ili pogrešna, to je u svakom slučaju samo još jedna diskografska kalkulacija. Međutim, neobično dodatno inzistiranje na domaćem imenu autora/izvođača, sugerira kako je u nakladnički profil VMZ-a usađeno duboko poštovanje prema zlatnim i platinastim tiražama YU pop rock diskografije. U tim vremenim bestselerima bilo je nabacano mnoštvo posuđenih uvoznih komponenti, ali je uspješan finalni proizvod zvučao 100 % domaće, pogotovo slušateljstvu koje nije baš aktivno i svakodnevno pratilo svjetske trendove.

Bogato lokalno i regionalno popkulturno naslijeđe toga vremena nimalo ne ide u prilog suvremenim alternativcima koji se „prave Englezi“ jer oni i danas i sutra mogu računati samo na publiku koja se *a priori* ne identificira s domaćom muzikom. U auditoriju okupljenom oko kulturnih alter pozornica glazbeni anglofili s glavom u Londonu, New Yorku ili Austinu svakako jesu upadljiva većina, ali takvi se drugdje pojavljuju tek kao neznatna manjina koja se brzo izgubi u nepreglednoj masi prosječnih pop konzumenata zainteresiranih samo za domaće hitove. VMZ je očito pretpostavio, a uspjesima Svemirka praktično potvrdio kako će novu tranziciju alternative u mainstream opet najprije ubrzati jaka lokalna spika.

Do istog zaključka su već 1990-ih došli popularni hrvatski reperi, kad su se riješili mladalačkih zabluda preduboko uronjenih u američke snove i odustali od izražavanja na engleskom. Iz jednostavnog zapažanja koje je **General Woo** sažeo u par riječi – „nemamo mi taj vokabular“, razvila se autentična domaća hip-hop poetika vrijedna ozbiljne jezikoslovne analize i razumljiva svakom gradskom klincu, kao i starom **Houri** koji je provukao rani **Tram 11** kroz album „Dani ponosa i slave“. Ne bi ih ni primjetio da su Target i General Woo bacali rime na engleskom.

ESC 1989 Yugoslavia 137p Winner

U drugačijem kontekstu dilema hrvatski ili engleski više puta se prelila na HRT-ov izbor pjesme za Eurosong, a ponovno je aktualna nakon trećeg uzastopnog debakla i neugodnog ispadanja u kvalifikacijama. Svi zapaženiji plasmani HRT-ovih predstavnika ostvareni su davnih godina kad se pjevalo na hrvatskom i optimistično vjerovalo u novu pobjedu. Međutim, prvi i zadnji naslov pobjednika Eurosonga je na hrvatsku estradu donio **Rajko Dujmić**. Veliki meštar lakih nota je 1989. za zadarsku **Rivu** napravio idealan eurovizijski pjesmuljak s engleskim naslovom „Rock Me“, ali se dobitna kombinacija posložila sa stihovima na hrvatskom. Autokolonizacija se nije isplatila čak ni na Eurosongu.

Kraj feljtona

Prijašnji nastavci:

Izgubljeni i nađeni u prijevodu (1. dio)

Izgubljeni i nađeni u prijevodu (2. dio) – pjevati na materinjem ili engleskom jeziku?

Izgubljeni i nađeni u prijevodu (3. dio) – prednost dvojezičnosti